

Uchwała nr 85/XVIII/2016
Prezydium Zarządu Głównego PTTK z 22 marca 2016 r.
w sprawie ustanowienia Motorowej Odznaki Turystycznej PTTK w stopniu popularnym
oraz zatwierdzenia znowelizowanego
Regulaminu Odznak Turystyki Motorowej PTTK

Na podstawie art. 31 ust. 1 pkt. 8 Statutu PTTK, na wniosek Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK, Prezydium Zarządu Głównego PTTK, postanawia:

§ 1

Ustanowić Motorową Odznakę Turystyczną PTTK w stopniu popularnym.

§2

Zatwierdzić znowelizowany Regulamin Odznak Turystyki Motorowej PTTK stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Uchylić dotychczas obowiązujący Regulamin Odznak Turystyki Motorowej PTTK z dnia 1 stycznia 2003 roku.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Załącznik do uchwały nr 85/XVIII/2016
Prezydium Zarządu Głównego PTTK z 22 marca 2016 r.
w sprawie ustanowienia Motorowej Odznaki Turystycznej PTTK w stopniu popularnym
oraz zatwierdzenia znowelizowanego
Regulaminu Odznak Turystyki Motorowej PTTK

REGULAMIN ODZNAK TURYSTYKI MOTOROWEJ PTTK

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Zarząd Główny PTTK na wniosek Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK ustanowił:

- Młodzieżową Odznakę „Turysta Motorowy” - TM
- Motorową Odznakę Turystyczną - MOT

§ 2

1. Odznaki turystyki motorowej stanowią w PTTK wyróżnienie przyznawane za potwierdzone uprawianie turystyki motorowej.
2. Celem ustanowienia odznak jest zachęcenie szerokiego ogółu społeczeństwa do poznawania walorów krajoznawczych ojczyzny, jej historii, popularyzacja indywidualnej i zorganizowanej turystyki motorowej - jako jednej z form aktywnego wypoczynku.

§ 3

1. Młodzieżową Odznakę „Turysta Motorowy” mogą zdobywać dzieci i młodzież w wieku od 10 do 16 lat, którzy uczestniczą w uprawianiu turystyki motorowej z osobami dorosłymi, w wycieczkach autokarowych, itp.
2. Motorową Odznakę Turystyczną mogą zdobywać osoby, które ukończyły 16 rok życia i uprawiają turystykę motorową pojazdem samochodowym, motocyklem lub motorowerem w trakcie przemieszczania się w terenie w celach poznawczych.

§ 4

1. Za rzetelność zdobywania odznak turystyki motorowej odpowiadają:
 - Komisja Turystyki Motorowej ZG PTTK,
 - Terenowe Zespoły i Referaty Weryfikacyjne TM/MOT,
 - Oddziałowe Komisje Turystyki Motorowej PTTK,
 - Kluby Turystyki Motorowej,
 - Przewodnicy Turystyki Motorowej.
2. Rejestr wycieczek i imprez motorowych oraz potwierdzenia zwiedzanych obiektów prowadzi turysta w książeczce wycieczek motorowych.
3. Podstawą przyznania odznaki turystyki motorowej jest spełnienie przez zdobywającego warunków określonych w niniejszym regulaminie.

4. Odznaki TM i MOT mogą nosić wyłącznie osoby, które posiadają legitymację potwierdzającą przyznanie odznaki danego rodzaju i stopnia.

§5

RODZAJE I STOPNIE ODZNAK

1. Młodzieżowa Odznaka „Turysta Motorowy” posiada 3 stopnie:

1. odznaka TM w stopniu brązowym - TM brązowa
2. odznaka TM w stopniu srebrnym - TM srebrna
3. odznaka TM w stopniu złotym - TM złota

2. Motorowa Odznaka Turystyczna posiada 8 stopni:

1. MOT w stopniu popularnym - MOT popularna
2. MOT w stopniu małym brązowym - MOT brązowa
3. MOT w stopniu małym srebrnym - MOT srebrna
4. MOT w stopniu małym złotym - MOT złota
5. MOT w stopniu dużym brązowym - MOT złota + podkładka brązowa
6. MOT w stopniu dużym srebrnym - MOT złota + podkładka srebrna
7. MOT w stopniu dużym złotym - MOT złota + podkładka złota
8. MOT „Złota za Wytrwałość” - MOT złota + plakietka „Za Wytrwałość”

3. Wzory odznak zawiera załącznik nr 1 do niniejszego regulaminu.

4. Odznaki turystyki motorowej zdobywa się w kolejności stopni.

5. Nie ma obowiązku zdobywania odznak TM przed MOT w przypadku gdy turysta rozpoczyna uprawianie turystyki motorowej po ukończeniu 16 roku życia.

6. Turysta zdobywający odznaki TM, w momencie ukończenia 16 lat, obojętnie który stopień odznaki TM już posiada, kontynuuje zdobywanie odznaki MOT zgodnie z regulaminem.

§6

WARUNKI ZDOBYWANIA ODZNAK

Warunki wymagane do zdobycia Młodzieżowej Odznaki „Turysta Motorowy”:

1. BRĄZOWEJ TM

należy zwiedzić i potwierdzić:

- 5 dowolnych obiektów,
- 1 muzeum etnograficzne lub skansen,
- 1 zabytek klasy europejskiej lub UNESCO,

2. SREBRNEJ TM

należy zwiedzić i potwierdzić:

- 10 dowolnych obiektów
- 2 muzea etnograficzne lub skanseny

- 2 zabytki klasy europejskiej lub UNESCO

3. ZŁOTEJ TM

należy zwiedzić i potwierdzić:

- 20 dowolnych obiektów
- 3 muzea etnograficzne lub skanseny
- 3 zabytki klasy europejskiej lub UNESCO
- 1 park narodowy

Warunki wymagane do zdobycia Motorowej Odznaki Turystycznej:

1. POPULARNEJ MOT:

należy zwiedzić i potwierdzić:

- 5 dowolnych obiektów
- 1 muzeum etnograficzne lub skansen
- 2 zabytki klasy europejskiej lub UNESCO
- 2 parki krajobrazowe

2. MAŁEJ BRĄZOWEJ MOT:

należy zwiedzić i potwierdzić:

- 10 dowolnych obiektów
- 2 muzea etnograficzne lub skanseny
- 3 zabytki klasy europejskiej lub UNESCO
- 1 park narodowy

uczestniczenie w co najmniej 2 imprezach turystyki motorowej ujętych w harmonogramie imprez motorowych KTM ZG PTTK

3. MAŁEJ SREBRNEJ MOT:

należy zwiedzić i potwierdzić:

- 20 dowolnych obiektów
- 4 muzea etnograficzne lub skanseny
- 4 zabytki klasy europejskiej lub UNESCO
- 1 park narodowy

uczestniczenie w co najmniej 3 imprezach turystyki motorowej ujętych w harmonogramie imprez motorowych KTM ZG PTTK

4. MAŁEJ ZŁOTEJ MOT:

należy zwiedzić i potwierdzić:

- 25 dowolnych obiektów
- 6 muzeów etnograficznych lub skansenów
- 5 zabytków klasy europejskiej lub UNESCO
- 1 park narodowy

uczestniczenie w co najmniej 5 imprezach turystyki motorowej ujętych w harmonogramie imprez motorowych KTM ZG PTTK

5. DUŻEJ BRĄZOWEJ MOT:

należy zwiedzić i potwierdzić:

- 30 dowolnych obiektów
- 7 muzeów etnograficznych lub skansenów
- 8 zabytków klasy europejskiej lub UNESCO
- 3 parki narodowe

uczestniczenie w co najmniej 2 imprezach turystyki motorowej ujętych w harmonogramie imprez motorowych KTM ZG PTTK rangi ogólnopolskiej

6. DUŻEJ SREBRNEJ MOT:

należy zwiedzić i potwierdzić:

- 40 dowolnych obiektów
- 9 muzeów etnograficznych lub skansenów
- 10 zabytków klasy europejskiej lub UNESCO
- 4 parki narodowe

uczestniczenie w co najmniej 5 imprezach turystyki motorowej ujętych w harmonogramie imprez motorowych KTM ZG PTTK w tym obowiązkowo 1 rangi centralnej i 4 rangi ogólnopolskiej

7. DUŻEJ ŻŁOTEJ MOT:

należy zwiedzić i potwierdzić:

- 50 dowolnych obiektów
- 11 muzeów etnograficznych lub skansenów
- 15 zabytków klasy europejskiej lub UNESCO
- 4 parki narodowe

uczestniczenie w co najmniej 8 imprezach turystyki motorowej ujętych w harmonogramie imprez motorowych KTM ZG PTTK w tym obowiązkowo w 2 rangi centralnej i 6 rangi ogólnopolskiej

8. ŻŁOTEJ „ZA WYTRWAŁOŚĆ”:

należy zwiedzić i potwierdzić:

- 60 dowolnych obiektów
- 14 muzeów etnograficznych lub skansenów
- 20 zabytków klasy europejskiej lub UNESCO
- 6 parków narodowych

uczestniczenie w co najmniej 10 imprezach turystyki motorowej ujętych w harmonogramie imprez motorowych KTM ZG PTTK w tym obowiązkowo w 2 rangi centralnej i 8 rangi ogólnopolskiej

§ 7

1. W trakcie zdobywania odznak TM lub MOT obowiązuje przestrzeganie Karty Turysty.
2. Raz zaliczony obiekt nie może być zaliczany na inny stopień odznaki.
3. Na poszczególne stopień odznaki zalicza się tylko 3 dowolne obiekty z jednej miejscowości, oprócz zabytków klasy europejskiej i UNESCO, muzeów etnograficznych i skansenów oraz parków narodowych – wykaz obiektów stanowi załącznik nr 2 do niniejszego regulaminu.

4. Nadwyżka obiektów klasy europejskiej i UNESCO, parków narodowych, muzeów etnograficznych i skansenów, zaliczana jest na poczet stopnia wyższego.
5. Nadmierna ilość zaliczonych imprez - bez względu na rangę - nie jest zaliczana na stopień wyższy odznaki.
6. Przy zdobywaniu odznak TM i MOT poszczególnych stopni, ilość wymaganych obiektów, których zwiedzenie zostało potwierdzone tylko przez członka kadry programowej PTTK, nie może przekraczać 20% wymaganego limitu.
7. Udział w imprezie turystyki motorowej ujętej w harmonogramie imprez motorowych KTM ZG PTTK, zwiedzenie obiektu, muzeum itp., musi być potwierdzone w sposób nie budzący wątpliwości.
8. Potwierdzeniem zwiedzenia obiektu może być pieczęć obiektu, dowolnego urzędu, instytucji, organizacji lub inny odcisk pieczęci z czytelną nazwą tej miejscowości, bilet wstępu, fotografia, imienny podpis obecnego podczas wycieczki, członka kadry programowej PTTK. Potwierdzeniem imprezy może być odcisk pieczęci imprezy, wlepka oraz pieczęć i podpis organizatora imprezy (Przodownika TM).
9. Za potwierdzenie zwiedzania zabytku, muzeum, parku narodowego itp., uważa się również - wklejony do książeczki bilet wstępu lub potwierdzenie przez przodownika TM.
10. Przy zdobywaniu poszczególnych stopni odznak TM/MOT zalicza się również zabytki UNESCO znajdujące się poza granicami Polski.
11. Do dowolnych obiektów można zaliczać - inne zabytki nie należące do klasy europejskiej lub UNESCO. Mogą to być: zamki, pałace, dwory, zagrody, ratusze, domy i budynki o ciekawej architekturze, wiatraki, młyny, kuźnie, budynki przemysłowe, spichlerze, latarnie morskie, kopalnie, kościoły, sanktuaria, cerkwie, synagogi, meczety, kaplice, klasztory, muzea, izby pamięci, parki krajobrazowe i podworskie, rezerваты przyrody, cytadele, forty, pola bitewne, cmentarze, miejsca pamięci narodowej, pomniki, itp.

WERYFIKACJA ODZNAK

§ 8

Dokumentem stwierdzającym spełnienie wymaganych warunków na poszczególne stopnie odznaki TM lub MOT są wpisy i potwierdzenia w książeczkach wycieczek i potwierżeń.

§ 9

W celu przyznania odpowiedniego stopnia odznaki TM lub MOT należy książeczki wycieczek motorowych z poświadczeniami przedłożyć Terenowemu Zespołowi Weryfikacyjnemu, który przyznaje odznakę, potwierdza jej zdobycie w książeczce wycieczek motorowych i wydaje legitymację odznaki.

§ 10

Poszczególne stopnie odznak TM i MOT mają prawo i obowiązek weryfikować oraz przyznawać:

1. Odznaki TM w stopniu brązowym, srebrnym i złotym - weryfikatorzy Terenowego Zespołu Weryfikacyjnego.
2. Odznaki MOT w stopniu popularnym, małym brązowym, małym srebrnym, małym złotym - weryfikatorzy Terenowego Zespołu Weryfikacyjnego – wykaz na stronie KTM ZG PTTK.
3. Odznaki MOT w stopniu dużym brązowym, dużym srebrnym i dużym złotym weryfikują wstępnie weryfikatorzy Terenowego Zespołu Weryfikacyjnego, wypełniają protokół i przesyłają do Referatu Weryfikacyjnego KTM ZG PTTK, który przyznaje odznakę i wydaje legitymację.
4. Odznakę MOT Złotą „Za Wytrwałość” na wniosek Referatu Weryfikacyjnego przyznaje KTM ZG PTTK.
5. W Referacie Weryfikacyjnym KTM ZG PTTK działają weryfikatorzy z prawem weryfikacji i przyznawania wszystkich rodzajów odznak TM/MOT na całą Polskę z zastrzeżeniem pkt. 4.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 11

Turyści posiadający odznaki MOT wyższego stopnia mogą zdobywać Odznakę MOT popularną po spełnieniu warunków określonych w niniejszym regulaminie.

§ 12

Po wejściu w życie niniejszego regulaminu, turysta osobiście decyduje na jakich zasadach będzie kontynuował rozpoczęte już zdobywanie odznaki TM lub MOT, lecz po zdobyciu tego stopnia, odznaki następnych, wyższych stopni muszą być zdobywane zgodnie z tym regulaminem.

§ 13

Wykazy osób, którym zostaną przyznane odznaki MOT Złote „Za Wytrwałość”, będą podawane do wiadomości w biuletynach KTM. Wręczenie tych odznak winno odbywać się w sposób uroczysty.

§ 14

1. Ostateczna interpretacja Regulaminu należy do KTM ZG PTTK.
2. Tracą moc wcześniejsze regulaminy Odznak Turystyki Motorowej PTTK.
3. Regulamin został zatwierdzony przez Prezydium Zarządu Głównego PTTK w dniu 22 marca 2016 r. uchwałą nr 85/XVIII/2016 i wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Załącznik nr 1
do Regulaminu Odznak Turystyki Motorowej PTTK

Młodzieżowa Odznaka „Turysta Motorowy”

		
stopień brązowy	stopień srebrny	stopień złoty

Motorowa Odznaka Turystyczna

			
stopień popularny	stopień mały brązowy	stopień mały srebrny	stopień mały złoty

		
stopień duży brązowy	stopień duży srebrny	stopień duży złoty

Złota za Wytrwałość

Załącznik nr 2
do Regulaminu Odznak Turystyki Motorowej PTTK

ZABYTKI UNESCO I KLASY EUROPEJSKIEJ

1. Arkadia - Park Romantyczny z budowlami
2. Baranów Sandomierski - Zamek
3. Binarowa - pw. św. Michała Archanioła (UNESCO)
4. Blizne - Kościół pw. Wszystkich Świętych (UNESCO)
5. Bochnia - Kopalnia soli (UNESCO)
6. Boguszyce - Kościół p.w. św. Stanisława Biskupa
7. Brunary Wyżne - cerkiew pw. św. Michała Archanioła (UNESCO)
8. Brzeg - Renesansowy Zamek Piastowski
9. Chełm Lubelski - Kościół Rozesłania św. Apostołów
10. Chełmno N/Wisłą - Zabudowa Miasta wraz z Ratuszem
11. Częstochowa - Jasna Góra, Zespół Klasztoru o.o. Paulinów
12. Chotyniec - Cerkiew pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy (UNESCO)
13. Dębno Podhalańskie - Kościół pw. św. Michała Archanioła (UNESCO)
14. Gdańsk - Bazylika Mariacka
15. Gdańsk - Ratusz Głównego Miasta
16. Gdańsk - Twierdza Wisłoujście
17. Gdańsk - Miasto w Zasięgu Obwarowań XVII w.
18. Gdańsk - Zespół Wielkiej Zbrojowni
19. Gniezno - Katedra p.w. Wniebowzięcia NMP i Świętego Wojciecha
20. Frombork - Zespół Katedralny
21. Haczów - Kościół Wniebowzięcia NMP i św. Michała Archanioła (UNESCO)
22. Henryków - Zespół Opactwa Cystersów
23. Jawor - Kościół Pokoju pw. Ducha Świętego (UNESCO)
24. Kalwaria Zebrzydowska - Zespół Klasztoru Bernardynów (UNESCO)
25. Kazimierz Dolny - Zabudowa Miasta
26. Kielce - Zespół Pałacowy Bp. Krakowskich
27. Kraków - Zabudowa Starego Miasta w Obrębie Plant (UNESCO)
28. Kraków - Zabudowa Dzielnicy Kazimierz i Stradom (UNESCO)
29. Kraków - Zespół Budowli Wzgórza Wawelskiego (UNESCO)
30. Kraków – Kościół farny NMP (Mariacki)
31. Kraków - Kościół św. Anny
32. Kraków - Zespół Klasztorny Augustianów (Kościół św. Katarzyny)
33. Kraków - Kościół farny św. Piotra i Pawła
34. Kraków - Zespół Klasztorny Kamedułów na Bielanach
35. Kraków – Sukiennice
36. Kraków - Zespół Zabudowy Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego
37. Kraków - Zespół Fortyfikacji Miejskich (Brama Floriańska-Barbakan)
38. Krasieczyn - Zespół Zamkowy
39. Krzeszów - Zespół Opactwa Cystersów
40. Kwiaton - Cerkiew pw. św. Paraskewy (UNESCO)
41. Legnickie Pole - Zespół Opactwa Benedyktynów
42. Lidzbark Warmiński - Zamek Biskupi
43. Lipnica Murowana - Kościół pw. św. Leonarda (UNESCO)
44. Lubiąż - Zespół Opactwa Cystersów
45. Lublin - Kaplica św. Trójcy w Zamku
46. Łańcut - Zespół Pałacowo-Parkowy
47. Łęknica - Park Mużakowski (UNESCO)

48. Malbork - Zamek Krzyżacki (UNESCO)
49. Nieborów - Zespół Pałacowo-Parkowy
50. Nowy Wiśnicz - Zespół Zabudowy Zamkowej
51. Ostrów Lednicki - Relikt Chrześcijańskiej Architektury Polan
52. Oświęcim - Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau (UNESCO)
53. Owczary - Cerkiew pw. Opieki Matki Bożej (UNESCO)
54. Powroźnik - Cerkiew pw. św. Jakuba Młodszego Apostoła (UNESCO)
55. Poznań - Ratusz
56. Poznań - Kościół Farny św. Marii Magdaleny
57. Puszcza Białowieska (UNESCO)
58. Radruż - Cerkiew pw. św. Paraskewy (UNESCO)
59. Radzyń Chełmiński - Ruiny Zamku Krzyżackiego
60. Sandomierz - Kościół i Klasztor św. Jakuba
61. Sandomierz - Zabudowa miasta w obrębie murów wraz z ratuszem
62. Sękowa - Kościół pw. św. Filipa i Jakuba Apostołów (UNESCO)
63. Smolnik - Cerkiew św. Michała Archanioła (UNESCO)
64. Stargard Szczeciński - Kościół NMP Królowej Świata
65. Strzelno - Kościół św. Prokopa i św. Trójcy
66. Sulejów Podklasztorze - Zespół Opactwa Cystersów
67. Świdnica - Kościół Pokoju pw. Trójcy Świętej (UNESCO)
68. Toruń - Stare Miasto (UNESCO)
69. Toruń - Kamienica Pod Gwiazdą
70. Toruń - Kościół farny św. Jana
71. Toruń - Kościół św. Jakuba
72. Toruń - Kościół NP Marii
73. Toruń - Ratusz Gotycki
74. Trzebnica - Zespół Opactwa Cysterek
75. Tum - Kościół Romański
76. Turzańsk - Cerkiew pw. św. Michała Archanioła (UNESCO)
77. Ujazd - Ruiny Zamku Krzyżtopór
78. Warszawa - Stare Miasto (UNESCO)
79. Warszawa - Łazienki-Zespół Pałacowo-Parkowy
80. Warszawa-Wilanów - Zespół Pałacowo-Parkowy
81. Wąchock - Zespół Klasztorny Cystersów
82. Wieliczka - Kopalnia Soli (UNESCO)
83. Wieliczka - Zamek Żupny (UNESCO)
84. Wrocław - Hala Ludowa (UNESCO)
85. Wrocław - Katedra św. Jana Chrzciciela
86. Wrocław - Ratusz Gotycki
87. Wrocław - Zespół Zabudowy Ostrowa Tumskiego
88. Wrocław - Zabudowa Wyspy Piaskowej
89. Zamość - Kolegiata św. Tomasza
90. Żagań - Zespół Zabudowy Pałacowej

PARKI NARODOWE

1. Babiogórski - Zawoja
2. Białowieski - Białowieża
3. Biebrzański - Osowiec Twierdza
4. Bieszczadzki - Ustrzyki Górne
5. Borów Tucholskich - Charzykowy
6. Drawieński - Drawno

7. Gorczański - Poręba Wielka
8. Gór Stołowych - Kudowa Zdrój
9. Kampinoski - Izabelin
10. Karkonoski - Jelenia Góra
11. Magurski - Krempna
12. Narwiański - Kurowo
13. Ojcowski - Ojców
14. Pieniński - Krościenko nad Dunajcem
15. Poleski - Urszulin
16. Roztoczański - Zwierzyniec
17. Słowiński - Smółdzino
18. Świętokrzyski - Bodzentyn
19. Tatrzański - Zakopane
20. Ujścia Warty - Chyrzyno
21. Wielkopolski - Jeziory
22. Wigierski - Krzywe
23. Woliński - Międzyzdroje

SKANSENY I MUZEA ETNOGRAFICZNE

1. Bierkowice - Muzeum Wsi Opolskiej
2. Biłgoraj - Zagroda Sitarska
3. Biskupin - Rezerwat Archeologiczny
4. Bodzentyn - Zagroda Czernikiewiczów
5. Bóbrka - Muzeum Przemysłu Naftowego
6. Ciechanowiec - Skansen Budownictwa Podlaskiego
7. Ciechocinek - Tężnie Solne
8. Chabówka - Skansen Taboru Kolejowego
9. Chełm Lubelski - Podziemia Kopalni Kredy
10. Chęciny - Jaskinia Raj
11. Chorzów - Park Etnograficzny
12. Dobczyce - Skansen Budownictwa Drewnianego
13. Duszniki Zdrój - Muzeum Papiernictwa
14. Dziekanowice - Wielkopolski Park Etnograficzny
15. Falkowa - Sądecki Park Etnograficzny
16. Janowiec N/Wisłą - Skansen Budownictwa Drewnianego
17. Jaworzyna - Skansen Taboru Kolejowego
18. Jurgów - Muzeum Kultury Ludowej Spisza
19. Kluki - Skansen Budownictwa i Kultury Słowiańskiej
20. Kłóbka - Kujawsko-Dobrzyński Park Etnograficzny
21. Kolbuszowa - Rzeszowski Park Etnograficzny
22. Kościerzyna - Skansen Taboru Kolejowego
23. Kraków - Muzeum Inżynierii Miejskiej
24. Krzemionki - Kopalnia krzemienia z epoki neolitu
25. Kudowa-Pstrążna - Muzeum Kultury Ludowej Pogórza Sudeckiego
26. Lednica - Skansen Wsi Wielkopolskiej
27. Lublin - Skansen Wsi Lubelskiej
28. Łowicz - Ośrodek Plenerowy Budownictwa Ludowego
29. Maurzyce - Łowicki Park Etnograficzny
30. Mniszew - Skansen Bojowy WP

31. Nadole - Zagroda Wiejska
32. Nowa Słupia - Muzeum Starożytnego Hutnictwa
33. Nowogród - Skansen Kurpiowski
34. Ochla - Zielonogórski Park Etnograficzny
35. Olsztynek - Mazurski Park Etnograficzny
36. Osiek K/Wyrzysk - Skansen Archeologiczno-Etnograficzny
37. Otrębusy K/Pruszkowa - Muzeum Motoryzacji
38. Pobiedziska - Skansen Miniatur
39. Pszczyna - Zagroda Wsi Pszczyńskiej
40. Radom - Muzeum Wsi Radomskiej
41. Sanok - Sanocki Park Etnograficzny
42. Sielcia Wielka - Skansen Zagłębia Staropolskiego
43. Sieradz - Park Etnograficzny
44. Sierpc-Bojanowo - Muzeum Wsi Mazowieckiej
45. Sochaczew - Muzeum Kolei Wąskotorowej
46. Stróże - Muzeum Pszczelarstwa
47. Swarzędz - Skansen Pszczelarski
48. Szczecin - Muzeum Techniki i Komunikacji
49. Szreniawa - Skansen Maszyn Rolniczych
50. Szymbark - Skansen Budownictwa Ludowego
51. Ślemień - Żywiecki Park Etnograficzny
52. Ślęza - Muzeum Motoryzacji Topacz
53. Tarnowskie Góry - Sztolnia Czarnego Pstrąga
54. Tarnowskie Góry - Zabytkowa Kopalnia Węgla
55. Tarnów - Historia i Kultura Cyganów
56. Tokarnia - Skansen Wsi Kieleckiej
57. Tomaszów Mazowiecki - Skansen Rzeki Pilicy
58. Toruń - Muzeum Etnograficzne
59. Wambierzyce - Muzeum Sprzętu Gospodarstwa Domowego
60. Wdzydze Kiszewskie - Kaszubski Park Etnograficzny
61. Wenecja K/Żnina - Muzeum Kolei Wąskotorowej (600 mm)
62. Wieliczka - Muzeum Żup Krakowskich
63. Wierzchosławice - Zagroda W. Witosa
64. Wolsztyn - Skansen Budownictwa Ludowego
65. Wolsztyn - Skansen Taboru Kolejowego
66. Wygiełzów - Nadwiślański Park Etnograficzny
67. Zabrze - Skansen Górniczy „Królowa Luiza”
68. Zalipie - Zagroda Felicji Cyrułowej
69. Zawoja - Skansen im. Józefa Żaka
70. Zubrzyca Górna - Orawski Park Etnograficzny